

KONTAKTNÉ CENTRUM HANDLOVÁ

Mgr. Michaela Medera Kollárová

Starobný dôchodok

Starobný dôchodok

- **dôležitý medzník v živote človeka**
- **ukončenie aktívneho produktívneho veku jedinca**
- **nastáva obdobie pracovného pokoja**
- **mení sa hodnotový systém**
- **nové priority a potreby**
- **vznik voľného času**

Dôchodkový systém

- **Dôchodkový systém máme postavený na 3 pilieroch**
- **I. pilier** – základný pilier (klasický starobný dôchodok), dôchodok zo Sociálnej poisťovne, výška sa určuje na základe odvodov do Sociálnej poisťovne
- **II. pilier** – neplatí sa nič navyše, časť odvodov, ktoré sa posielajú do Sociálnej poisťovne je posielaná na osobný účet v dôchodkovej správcovskej spoločnosti (DSS), v prípade zapojenia sa poistenec dostáva nižší starobný dôchodok z I. piliera, ktorý je však doplnený dôchodkom z II. piliera. V tomto pilieri sa príspevky zhodnocujú a v konečnom dôsledku môže poistenec získať viac a nie je závislý len od štátneho dôchodku a rozpočtu Sociálnej poisťovne.
- **III. pilier** – prvé dva piliere sú závislé od počtu ľudí, ktorí budú pracovať a platiť odvody, keď pôjde poistenec do dôchodku. Preto je vhodné sporiť si na dôchodok aj z vlastných peňazí. Existujú rôzne investičné produkty a jedným z nich je doplnkové dôchodkové sporenie (individuálne sporenie na dôchodok)

Starobný dôchodok

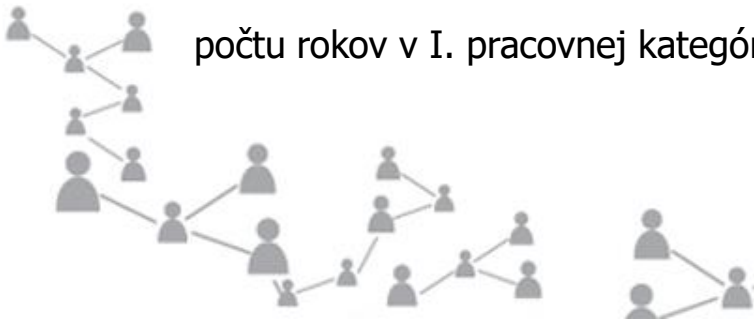
- dôchodková dávka
- poskytuje sa zo starobného poistenia
- jej účelom je zabezpečiť poistencovi príjem v starobe

Nárok na starobný dôchodok má poistenec, ktorý

- získal najmenej 15 rokov obdobia dôchodkového poistenia (15-ročné obdobie dôchodkového poistenia evidované v Sociálnej poisťovni)
- dovŕšil dôchodkový vek

Výnimky:

- a) skoršie dovŕšenie dôchodkového veku môže získať žena aj muž podľa počtu vychovaných detí
- b) tí, ktorí pracovali v tzv. zvýhodnenej pracovnej kategórii
 - zachováva sa nárok na znížený dôchodkový vek z dôvodu odpracovania stanoveného počtu rokov v I. pracovnej kategórii, resp. I./II. Kategórii funkcií

Dôchodkový vek

- nárok na **riadny starobný dôchodok** vzniká poistencovi najskôr dovŕšením dôchodkového veku
- nárok na **predčasný starobný dôchodok** vzniká max. 2 roky pred dovŕšením nároku na riadny starobný dôchodok – pri dodržaní všetkých podmienok, ktoré stanovuje inštitút predčasného dôchodku

Zmeny od 1. januára 2021 Dôchodkový vek

- V Národnej rade Slovenskej republiky bol 24. septembra 2020 schválený návrh novely zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov, podľa ktorej sa od 1. januára 2021 znižuje poistencom dotknutých ročníkov (1957 až 1965) dôchodkový vek.

Rok narodenia poistenca	Dôchodkový vek mužov, s počtom vychovaných detí		
	1	2	3 a viac
1957	62r	61r 6m	61r
1958	62r 2m	61r 8m	61r 2m
1959	62r 4m	61r 10m	61r 4m
1960	62r 6m	62r	61r 6m
1961	62r 8m	62r 2m	61r 8m
1962	62r 10m	62r 4m	61r 10m
1963	63r	62r 6m	62r
1964	63r 2m	62r 8m	62r 2m
1965	63r 4m	62r 10m	62r 4m
1966 a viac	63r 6m	63r	62r 6m

Rok narodenia poistenca	Dôchodkový vek					
	mužov	žien s počtom vychovaných detí				
		0	1	2	3 alebo 4	5 a viac
1943 a menej	60r	57r	56r	55r	54r	53r
1944	60r 9m	57r	56r	55r	54r	53r
1945	61r 6m	57r	56r	55r	54r	53r
1946	62r	57r	56r	55r	54r	53r
1947	62r	57r 9m	56r	55r	54r	53r
1948	62r	58r 6m	56r 9m	55r	54r	53r
1949	62r	59r 3m	57r 6m	55r 9m	54r	53r
1950	62r	60r	58r 3m	56r 6m	54r 9m	53r
1951	62r	60r 9m	59r	57r 3m	55r 6m	53r 9m
1952	62r	61r 6m	59r 9m	58r	56r 3m	54r 6m
1953	62r	62r	60r 6m	58r 9m	57r	55r 3m
1954	62r	62r	61r 3m	59r 6m	57r 9m	56r
1955	62r 76d	62r 76d	62r 76d	60r 3m	58r 6m	56r 9m
1956	62r 139d	62r 139d	62r 139d	61r	59r 3m	57r 6m
1957	62r 6m	62r 6m	62r	61r 6m	60r	58r 3m
1958	62r 8m	62r 8m	62r 2m	61r 8m	60r 9m	59r
1959	62r 10m	62r 10m	62r 4m	61r 10m	61r 4m	59r 9m
1960	63r	63r	62r 6m	62r	61r 6m	60r 6m
1961	63r 2m	63r 2m	62r 8m	62r 2m	61r 8m	61r 3m
1962	63r 4m	63r 4m	62r 10m	62r 4m	61r 10m	61r 7m
1963	63r 6m	63r 6m	63r	62r 6m	62r	61r 11m
1964	63r 8m	63r 8m	63r 2m	62r 8m	62r 2m	62r 2m
1965	63r 10m	63r 10m	63r 4m	62r 10m	62r 4m	62r 4m
1966 a viac	64r	64r	63r 6m	63r	62r 6m	62r 6m

Výchova dieťaťa

Prihliada sa na:

1. vlastné a osvojené dieťa
2. dieťa prevzaté do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov, t.j. dieťa, ktoré bolo prevzaté do tejto starostlivosti na základe príslušného orgánu
 - a) ktorého matka zomrela,
 - b) manžela, ktorému bolo zverené do výchovy rozhodnutím súdu
 - c) ktoré poistenec vychoval ako pestún v osobitných zariadeniach pestúnskej starostlivosti

Podmienka výchovy je splnená, ak sa poistenec osobne stará alebo sa staral o dieťa:

- vo veku do dosiahnutia plnoletosti, aspoň počas desiatich rokov
- počas piatich rokov, ak sa ujal jeho výchovy po dosiahnutí ôsmeho roku jeho veku

Podmienka výchovy dieťaťa sa tiež považuje za splnenú, ak sa poistenec staral o dieťa

- od narodenia do úmrtia, ak dieťa zomrelo po dosiahnutí 6 mesiacov veku
 - aspoň posledné tri roky pred dovŕšením dôchodkového veku
- Do obdobia starostlivosti sa započítava aj doba, počas ktorej sa poistenec nemohol o dieťa starať osobne z dôvodu choroby, alebo počas ktorej bolo dieťa zo zdravotných dôvodov v ústavnej starostlivosti

Nový spôsob určovania dôchodku sa netýka:

- Poistencov, ktorým naďalej zostáva znížený dôchodkový vek vzhľadom na počet odpracovaných rokov v zamestnaní, ktoré sa zaraďuje I. pracovnej kategórie, resp. I./II. kategórii funkcií

Dôchodkový vek 55 rokov veku podľa § 21 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb. má poistenec, ktorý bol zamestnaný najmenej 25 rokov, z toho najmenej:

- **15 rokov** v zamestnaní v baníctve so stálym pracoviskom pod zemou v hlbinných baniach, alebo najmenej **10 rokov** v takom zamestnaní v uránových baniach,
- **15 rokov** v ostatných zamestnaniach v baníctve vykonávaných pod zemou v hlbinných baniach za splnenia podmienky, že bol z tohto zamestnania prevedený, alebo uvoľnený v súvislosti s uskutočňovaním racionalizačných a organizačných opatrení, alebo preto, že natrvalo stratil vzhľadom na svoj zdravotný stav spôsobilosť ďalej vykonávať doterajšiu prácu, alebo ju nesmel vykonávať pre ochorenie na chorobu z povolania, alebo pre ohrozenie touto chorobou, alebo pre dosiahnutie najvyššej prípustnej expozície,

- **20 rokov** v ostatných zamestnaniach v baníctve vykonávaných pod zemou v hlbinných baniach; v zamestnaniach pod zemou pri uskutočňovaní podzemných stavieb baníckym spôsobom; v zamestnaniach členov leteckých posádok a pracovníkov sústavne činných v lietadle za letu; v zamestnaniach členov posádok námorných lodí; v zamestnaniach, v ktorých sa vykonávajú zvlášť ťažké a zdraviu škodlivé práce v hutách alebo v ťažkých chemických prevádzkach; v zamestnaniach kesonárov a potápačov; v zamestnaniach vykonávaných v prostredí ohrozenom vo významnej miere ionizujúcim žiarením pri úprave a konečnom spracovaní rádioaktívnych surovín, v jadrových elektrárňach a pri obsluhu cyklotrónu a výskumného reaktora.

Dôchodkový vek 58 rokov veku podľa § 21 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb. má poistenec, ktorý bol zamestnaný najmenej 25 rokov, z toho najmenej 20 rokov:

- a. v zamestnaniach vykonávaných s dokázanými chemickými karcinogénmi a pri pracovných procesoch s rizikom chemickej karcinogenity,
- b. v zamestnaniach v baničtvě vykonávaných pod spodnou úrovňou nadložia a na skrývke v povrchových baniach (lomoch) na uhlie, na rádioaktívne nerasty a na nerasty, z ktorých možno priemyselne vyrábať kovy, magnezit, azbest, tuhu, kaolín, žiaruvzdorné íly, keramické lupky, sadrovec, živec, kremeň a kremenec na chemickotechnologické spracovanie, alebo na spracovanie tavením,
- c. v zamestnaniach v ťažbe a pri opracovaní kameňa, pri mletí a drvení kremeňa, kremenca a živca, pri formovaní žiaruvzdorných výrobkov a pri úprave keramických surovín vykonávaných v prostredí vysokej koncentrácie agresívneho fibroplastického prachu, ak sú pracujúci pri výkone týchto zamestnaní nadmerne ohrození silikózou, a v zamestnaniach sklárov dutého skla,
- d. v zamestnaniach v stokovej sieti v podzemných priestoroch.

Suma dôchodku

POMB x ODP x ADH

- **POMB – priemerný osobný mzdový bod**
 - **osobný vymeriavací základ** → úhrn vymeriavacích základov poistenca za kalendárny rok, z ktorých sa zaplatilo poistné na dôchodkové poistenie, alebo z ktorých sa poistné na dôchodkové poistenie považuje za zaplatené
 - **osobný mzdový bod** → určuje sa za ten–ktorý rok rozhodného obdobia, vypočíta sa ako podiel osobného vymeriavacieho základu dosiahnutého poistencom v príslušnom roku a všeobecného vymeriavacieho základu za daný rok
 - **priemerný osobný mzdový bod** → určuje sa ako podiel súčtu osobných mzdových bodov vypočítaných za jednotlivé roky rozhodného obdobia a počtu odpracovaných rokov (odpočítame vylúčiteľné doby – v evidenčnom liste)
- **ODP – súčet obdobia dôchodkové poistenia (získaného ku dňu vzniku nároku na starobný dôchodok)** – v individuálnom účte vedenom v SP
- **ADH – aktuálna dôchodková hodnota (ku dňu vzniku nároku na výplatu dôchodku)** – v roku 2021 = 14,2107 €

Príklad výpočtu

Poistenec splnil podmienky nároku na starobný dôchodok **1. januára 2021**. Od tohto dňa aj požiadal o priznanie starobného dôchodku.

Hodnota jeho **priemerného osobného mzdového bodu (POMB)** je **1,0012** (to znamená, že mal vymeriavací základ v rozhodnom období v priemere približne na úrovni priemernej mzdy v hospodárstve Slovenskej republiky).

K 1. januáru 2021 získal 15 942 dní **obdobia dôchodkového poistenia (ODP)**, ktoré po prepočítaní na roky predstavujú **43,6768 rokov** obdobia dôchodkového poistenia ($15\,942 : 365 = 43,6768$).

Aktuálna dôchodková hodnota (ADH) na rok 2021 je **14,2107 eur**.

Suma starobného dôchodku patriaca od **1. januára 2021** sa určí nasledovne:

$$\text{POMB} \quad \times \quad \text{ODP} \quad \times \quad \text{ADH}$$
$$1,0012 \quad \times \quad 43,6768 \quad \times \quad 14,2107 = \mathbf{621,50 \text{ eur mesačne}}$$

(po zaokrúhlení na 10 eurocentov nahor).

Suma starobného dôchodku sa následne (podľa § 82 a § 293dx zákona č. 461/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov) od **1. januára 2021** zvýši o percento medziročného rastu spotrebiteľských cien za domácnosti dôchodcov, teda o **2,6 %** mesačnej sumy dôchodku, najmenej však o pevnú sumu zvýšenia určenú ako 2 % z priemernej mesačnej sumy starobného dôchodku vykazanej Sociálnou poisťovňou k 30. júnu 2020, to znamená **najmenej o 9,40 eur** mesačne. Starobný dôchodok je zvýšený o percento medziročného rastu spotrebiteľských cien za domácnosti dôchodcov, čo je o **16,20 eur** mesačne na **637,70 eur** mesačne, pretože táto suma je vyššia ako pevná suma zvýšenia 9,40 eur mesačne.

Suma dôchodku

- **Informatívna suma dôchodku v Sociálnej poisťovni**
 - výpočet sa dá zrealizovať prostredníctvom „Kalkulačky“ na informatívny výpočet dôchodku
 - nachádza sa na internetovej stránke Sociálnej poisťovne
 - má výlučne informatívny charakter

ORANŽOVÁ OBÁLKA

- webová aplikácia
- je potrebné sa zaregistrovať a napojiť I., II. prípadne III. pilier
- pre pripojenie do I. piliera je potrebné v SP vybaviť online prístup do individuálneho účtu poistenca – po podpise zmluvy so SP získa poistenec prihlasovacie údaje a GRID kartu → prihlásenie do svojho účtu cez Oranžovú obálku

Oranžová obálka

Začíname s vybavovaním

- V dostatočnom predstihu si skontrolujte, či Sociálna poisťovňa eviduje všetky doby zamestnania vrátane hrubých zárobkov

AKO NA TO ?

- Skontrolovať si to môžete prostredníctvom individuálneho účtu poistenca

- písomne listom
- mailom na podatelna@socpoist.sk

telefonicky
na bezplatnom
čísle 0800 123 123

Elektronicky na
www.socpoist.sk
→ e-služby →
→ individuálny
účet poistenca
(GRID karta)

Ako o dôchodok požiadam ?

- Na pobočke Sociálnej poisťovne príslušnej podľa miesta trvalého pobytu (ak to nie je možné zo zdravotných dôvodov, môže spísať žiadosť aj pobočka príslušná podľa miesta prechodného pobytu)
- Termín na spísanie žiadosti je potrebné dopredu dohodnúť
 - Cez rezervačný systém na www.socpoist.sk
 - Telefonicky – sekcia Kontakty – pobočky
- **Mesiac pred dovŕšením dôchodkového veku si môžete rezervovať termín spísania žiadosti, žiadosť ale spisujete až prvý deň po nadobudnutí nároku na dôchodok**
- **INFO: Informačno-poradenské centrum na bezplatnej linke 0800 123 123/Formulár pre otázky**

Aké doklady budem potrebovat' ?

1. Platný občiansky preukaz/cestovný pas
2. Doklady o ukončení vzdelania (výučný list, maturitné vysvedčenie, diplom/potvrdenie školy odkedy-dokedy štúdium trvalo)
3. Poistenec narodený po roku 1963 – potvrdenie o ukončení povinnej školskej dochádzky
4. Vojenská knižka/potvrdenie o trvaní výkonu vojenskej služby
5. Rodné listy detí (platné pre ženy alebo mužov či iného poistenca, ktorý bol na rodičovskej dovolenke)
6. Potvrdenie o vedení v evidencii nezamestnaných občanov (ak sa jedná o obdobie pred 1.1.2001)
7. Potvrdenie o poberaní podpory v nezamestnanosti (ak sa jedná o obdobie od 31.12.2000 – 31.12.2003)
8. Doklady, ktoré preukážu dobu zamestnania a výšku hrubých zárobkov (tie, ktoré sa nenachádzajú v informáciách o stave individuálneho účtu poistenca do 31.12.2003)
9. Ďalšie doklady – potvrdenie o účte v bankovom ústave, ak chcete dôchodok na účet, iné prípadne poradí zamestnanec pobočky Sociálnej poisťovne

Postup pri spisovaní žiadosti

- poistenec sa dostaví do príslušnej pobočky Sociálnej poisťovne v dohodnutý termín
- predloží potrebné doklady, ktoré sú požadované
- žiadosť na základe dokladov a vyhlásení poistenca spisuje zamestnanec pobočky cez elektronické tlačivo
- poistenec potvrdzuje správnosť všetkých údajov v žiadosti svojím podpisom
- poistenec môže požiadať aj o potvrdenie o spísaní žiadosti (pre zamestnávateľa na účel vyplatenia odchodného a pod.)
- poradenská a konzultačná činnosť ohľadom starobného dôchodku

Ako prispieť k urýchleniu vybavenia ?

- vopred pripravené a doplnené doklady o chýbajúcich dobách zamestnania
- spolupráca poisťovňa a zamestnanca pobočky
- spísanie žiadosti – začiatok konanie o priznaní dôchodku
- lehota na rozhodnutie – 60 dní (v zložitých prípadoch je možné predĺženie lehoty o najviac 30 dní – poisťovňa poisťovňa o danej veci písomne informuje)
- poistenec môže značne prispieť k skráteniu konania o priznaní dôchodky pokiaľ má všetky tvrdenia, ktoré sú v žiadosti uvedené, podložené hodnovernými dokladmi

Aké bude moje finančné zabezpečenie, kým sa definitívne rozhodne o priznaní dôchodku ?

Dôchodok je možné priznať preddavkovo za týchto podmienok:

- splnené nároky na dôchodok (poistenie 15 rokov, ale chýbajú údaje o vymeriavacích základoch, alebo niektorých obdobiach)
- o preddavkovej výplate dôchodku rozhoduje Sociálna poisťovňa (písomne oznámenie žiadateľa)
- pri vydaní rozhodnutia o priznaní dôchodku sa zúčtujú sumy, ktoré boli vyplatené preddavkovo

Ako dostanem vyplatený dôchodok ?

- dôchodok je vyplácaný vo výplatných termínoch v párnych dňoch (určený deň od 2. – 24. dňa kalendárneho mesiaca)
- **Dôchodok sa poukazuje vopred:**
 - na účet poberateľa
 - na žiadosť poberateľa na účet manžela/manželky
 - na žiadosť poberateľa v hotovosti
- spôsob výplaty sa stanovuje v žiadosti o dôchodok

Ako môžem zmeniť spôsob výplaty dôchodku ?

- **písomne prostredníctvom formuláru**- Žiadosť o poukazovanie dôchodkových dávok na účet dôchodcu v banke alebo Žiadosť o poukazovanie dôchodkových dávok na účet manžela/manželky dôchodcu
- **formuláre** – v každej pobočke, na webovej stránke v sekcii Formuláre
- pri žiadosti o zmenu na nový účet sa žiada tiež písomne (odporúča sa pôvodný účet zrušiť až po písomnom oznámení o vykonanej zmene)

Vaše otázky

ĎAKUJEM ZA POZORNOSŤ 😊

**KONTAKTNÉ CENTRUM
HANDLOVÁ**

Mgr. Michaela Medera Kollárová

Terénny sociálny pracovník

michaela.medera@handlova.sk

0949 525 993